

SELETUSKIRI

maeluministri määruse “Maaeluministri määruste muutmine” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 2 lõike 3, § 7 lõike 2, § 12 lõike 2, § 13 lõigete 2 ja 5, § 14 lõike 3, § 15 lõike 2 punktide 1–5 ja lõike 3 punkti 3, § 16 lõike 3, § 19 lõike 2, § 21 lõigete 2 ja 3, § 25 lõike 2, § 28 lõike 2 ning § 29 lõike 2, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608–670), artikli 9 lõike 2, artikli 10 lõike 1 punkti b, artikli 11 lõike 2, artikli 32 lõike 3, artikli 33 lõike 1, artikli 36 lõike 5, artikli 45 lõike 1, artikli 46 lõigete 2, 3 ja 7, artikli 50 lõigete 3 ja 9, artikli 52 lõike 1 ning artikli 37, komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 639/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad, ning muudetakse kõnealuse määruse X lisa (ELT L 181, 20.06.2014, lk 1–47), artikli 4 lõike 1 punkti b, artikli 12 lõike 2, artikli 13 lõike 2, artiklite 41 ja 42, artikli 45 lõigete 4, 8 ja 10 ning artikli 53 lõike 1 alusel.

Eelnõuga muudetakse järgmisi maaeluministri määrusi:

- 1) 17. aprilli 2015. a määrus nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus”;
- 2) 20. aprilli 2015. a määrus nr 33 „Puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetus”;
- 3) 5. jaanuari 2017. a määrus nr 3 “Piimalehma kasvatamise otsetoetus”;
- 4) 16. veebruari 2017. a määrus nr 17 “Loomakasvatuse üleminekutoetus”;
- 5) 17. aprilli 2017. a määrus nr 33 “Põllumajanduskultuuri ja heinaseemne üleminekutoetus”.

Eelnõuga muudetakse maaeluministri määrustes toetuste taotlemise ja menetlemise korda. Eesti riik on seadnud avalike teenuste arendamise eesmärgiks osutada teenuseid kiiresti ja võimalikult väikese halduskoormusega, millest tulenevalt on muudatused eelkõige tingitud vajadusest täpsustada ja täiendada määrusi seoses otsetoetuste ja üleminekutoetuste taotlemisega 2018. aastast Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Ameti (edaspidi *PRIA*) elektroonilise (e-teenuse) keskkonna kaudu. Ülemineku peamine eesmärk on lihtsustada taotlejal toetuse taotluse esitamist, aga ka võimaldada *PRIA*-l tõhusamalt läbi viia ristkontrolle, sealhulgas taotluste eelkontrolle, samuti vähendada kontrollibürokraatiat ja kontrolli veamäära.

Otsetoetuste ja üleminekutoetuste taotlemise üleminekut *PRIA* e-teenuse keskkonda toetab ka komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 809/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega (ELT L 227, 31.7.2014, lk 69–124) artikkel 17, mille kohaselt on kõikidel liikmesriikidel alates 2018. aastast kohustus teha taotlejatele e-teenuse keskkonnas kättesaadavaks georuumilise toetusetaotluse vorm, ehk kõik toetuse taotlemiseks vajalikud andmed ning asjakohane graafiline materjal (kaardid), mis võimaldab deklareeritud alade ruumilisi ja tähtnumbrilisi andmeid töödelda. Lisaks on komisjoni poolt koostatud juhendmaterjal DSCG/2014/39FINAL „*Guidance document on aid applications and payment claims referred to in Article 72 of Regulation (EU) 1306/2013*”

georuumilise taotluse rakendamiseks. Siinkohal on oluline märkida, et kõik liikmesriigid on kohustatud tegema kõikidele taotlejatele kättesaadavaks georuumilise toetusetaotluse vormi, kuid liikmesriigid ei pea täielikult üle minema 100%-lisele elektroonilisele taotlemisele.

Taotlejate jaoks on taotlemine tehtud võimalikult lihtsaks ja mugavaks. Peamine ja suurim kasu taotlejale on see, et tänu PRIA e-teenuse keskkonnas toimivatele automaatsetele kontrollidele on taotlejal võimalik taotluse täitmisel teada saada vigadest või puudustest taotlusel ja need kohe ka ära parandada ja vältida seetõttu hilisemaid võimalikke toetussummade vähendamisi. Toetuse taotluse esitamisel PRIA e-teenuse keskkonna kaudu võidakse kuvada taotlejale erinevaid hoiatus- ja veateateid, mis juhivad taotleja tähelepanu erinevatele puudustele toetuse taotluses. Selle kaudu on võimalik taotlejal teha taotluses vajalikud parandused, et tagada taotluse võimalikult korrektne esitamine, mis omakorda võimaldab PRIA-l eelkontrolli käigus taotlust kiiremini ja tõhusamalt menetleda. Hoiatus- ja veateadete eiramine võib kaasa tuua ebakorrekse toetuse taotluse esitamise, millega võib omakorda kaasneda toetuse vähendamine.

Taotleja jaoks on suurem muudatus üksnes see, et suurem osa andmetest tuleb edaspidi esitada PRIA e-teenuse keskkonna kaudu. Kui tegemist ei ole esmataotlejaga, on PRIA e-teenuse keskkonnas taotlejale ühtlasi kättesaadav toetuse menetlemiseks vajalik teave taotleja ja taotletava toetuse kohta. Nn korduvtaotleja jaoks on e-teenuse keskkonnas olemas taotleja eelmisel aastal toetust saanud põldude andmed, mis tuleb üle vaadata ja vajadusel täiendada ning märkida milliseid toetusi taotletakse. Taotlejal tuleb ka sellisel juhul eeltäidetud taotluses sisalduvad andmed üle kontrollida ja veenduda nende õigsuses. Taotluse täimise aeg sõltub suuresti sellest, kui palju on taotlejal vaja teha muudatusi e-teenuse keskkonnas olemasolevas teabes.

Sujuvaks e-taotlemisele üleminekuks peaksid taotlejad olema PRIA hinnangul valmis. Sellest annab kinnitust ka asjaolu, et igal aastal on e-teenuse keskkonna kaudu esitatavate taotluste arv suurenenud. PRIA on omalt poolt igati valmis aitama kõiki taotlejaid, sealhulgas seni üksnes pabertaotluse esitanud taotlejaid. Taotluse täitmisel abi saamiseks võib pöörduda ka konsulentide poole.

Oluline on märkida, et toetuse taotlemisel esitab taotleja ühise taotluse kõikide pindalatoetuste ning „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” alusel antavate loomade pidamisega ja loomade heaolu soodustamisega seotud toetuste kohta samal ajal. See tähendab, et taotleja ei esita iga toetuse kohta eraldi andmeid, vaid saab nimetatud toetusi taotleda korraga, märkides e-teenuse keskkonnas, millist toetust ta taotleb ja täites asjakohase toetusega seotud andmeväljad.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Maaeluministeeriumi põllumajandusturu korraldamise osakonna põllumajanduse otsetoetuste büroo bürojuhataja Reno Paju (625 6144; reno.paju@agri.ee), sama büroo peaspetsialist Ragni Koitmaa (625 6146; ragni.koitmaa@agri.ee) ja sama büroo peaspetsialist Veronika Vallner-Kranich (625 6253; veronika.vallner-kranich@agri.ee), maaelu arengu osakonna põllumajanduse keskkonnabüroo peaspetsialist Madli Karjatse (625 6514; madli.karjatse@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule on teinud Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Mari-Liis Kivipõld (625 6283; mari-liis.kivipold@agri.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud sama osakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523; laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) koosneb viiest paragrahvist.

Eelnõu §-ga 1 muudetakse maaeluministri 17. aprilli 2015. a määrust nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus”.

Eelnõu § 1 punktidega 1 ja 8 muudetakse põllumajandusmaa hooldamise hiliseimat tähtpäeva.

Põllumajandusmaa hoidmine karjatamiseks või harimiseks sobilikus seisukorras ilma tavapärasest erinevaid põllumajandusmeetodeid või -masinaid vajava ettevalmistava tegevuseta on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 4 punkti c alapunkti ii kohaselt põllumajanduslik tegevus, mis seisneb eelkõige rohumaa või sööti jäetud maa, sealhulgas ka tootmiseks mittekasutatava viljapuu aia hooldamises. Põllumajandusmaa, mida kasutatakse rohumana või sööti jäetud maana või tootmiseks mittekasutatava viljapuuaiana, on nõuetekohaselt hooldatud, kui seda vegetatsiooniperioodi jooksul niidetakse ja niide kokku kogutakse, või hooldatakse seda muul viisil, näiteks hekseldamise teel, hiljemalt taotluse esitamise aasta 20. augustiks. Kui tuvastatakse, et 20. augustiks pole põllumajandusmaad hooldatud ega kasutatud seda maad 1. septembri seisuga ka põllumajanduslikuks tootmistegevuseks, aga taotleja selgituste kohaselt kasutatakse seda maad põhjendatud juhul (näiteks tulenevalt tootmistegevuse iseärasusest) siiski tootmiseks, siis on vajalik teha järelkontroll pärast 1. septembrit, et tuvastada põllumajandusmaa kasutamist tootmistegevuseks. Kui siis tehakse kindlaks, et maad on tõesti kasutatud esmakordselt vegetatsiooniperioodi jooksul tootmistegevuseks, loetakse maa toetusõiguslikuks, kuid kui olulisel osal maast ei ole võimalik tootmistegevuseks kasutamist tuvastada, käsitletakse sellist maad hooldatava põllumajandusmaana, mida ei ole tähtaegselt 20. augustiks hooldatud, mistõttu ei ole selline maa toetusõiguslik.

Tähtpäeva hilisemaks muutmiseks tekib taotlejale täiendavalt aega, et täita põllumajandusmaa hooldamise nõue ning seeläbi tagada põllumajandusmaa hoidmine karjatamiseks või harimiseks sobilikus seisukorras ilma tavapärasest erinevaid põllumajandusmeetodeid või -masinaid vajava ettevalmistava tegevuseta. Tegemist on nii taotlejat soodustava muudatusega kui ka administratiivselt tähtpäevasid ühtlustava muudatusega (kaitstaval loodusobjektidel asuval põllumajandusmaa hiliseim hooldamise tähtpäev on siiani olnudki 20. august).

Eelnõu § 1 punktiga 2 tunnistatakse kehtetuks paragrahvi 4 lõige 5, mis reguleeris looduskaitseaduse § 4 lõike 1 punktis 1, 2, 4 või 5 nimetatud kaitstaval loodusobjektidel asuva põllumajandusmaa hooldamise hiliseimat tähtpäeva. Kuna põllumajandusmaa hooldamise tähtpäev ühtlustatakse ja selleks saab 20. august ning kaitstaval loodusobjektidel asuva põllumajandusmaa hooldamise hiliseim tähtpäev ei erine enam muu põllumajandusmaa hooldamise tähtpäevast, siis ei ole enam vajadust eraldi kaitstaval loodusobjektidel asuva põllumajandusmaa hiliseimat hooldamise tähtpäeva sätestada.

Eelnõu § 1 punktiga 3 tunnistatakse kehtetuks määruse paragrahvi 4 lõike 7 teine lause.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 4 lõike 1 punkti c kohaselt tegeletakse põllumajandusmaal põllumajandusliku tegevusega siis, kui seal kasvatatakse või toodetakse põllumajandustooteid või hoitakse põllumajandusmaad karjatamiseks või harimiseks sobilikus seisukorras. Määruse paragrahvi 3 lõike 2 kohaselt peab

põllumajandusliku tegevuse tulemusena olema välistatud ebasoovitava taimestiku ulatuslik levik ning põllumajandusmaad peab olema võimalik kasutada põllumajanduslikuks tegevuseks ilma lisakuludeta järgmisel kasvuperioodil.

Põllumajandustoodete kasvatamine või tootmine, sealhulgas saagikoristus, lüpsikarja pidamine, põllumajandusloomade aretamine ja pidamine on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 4 punkti c alapunktis i nimetatud põllumajanduslik tegevus. Sellest tulenevalt on määruse § 4 lõikes 1 sätestatud, et põllumajandusmaa vastab § 3 lõikes 2 sätestatud nõudele, kui põllumajandusmaal tegeletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 4 punkti c alapunktis i nimetatud põllumajandusliku tegevusega, kasutades kohalikele normidele vastavaid agrotehnilisi võtteid ja loomakasvatuse tehnoloogiaid.

Rohumaal on tootmistegevusena käsitletavad peamiselt need tegevused, mille tulemusena niidetakse ja koristatakse taimik haljasmassiks, siloks, heinaks (sealhulgas allapanuks), vahel ka kompostimiseks või kui rohumaal karjatatakse loomi. Liikmesriigile ei ole antud volitust kehtestada lisanõudeid põllumajandustootmise iseloomu või intensiivsuse kohta, v.a kohalikest kliima- ja mullastikutingimustest ning tavapärasest kohalikest agrotehnilisest praktikast ja tavapäraest kohalikest loomakasvatuse tehnoloogiast lähtudes. Küll aga on Euroopa Komisjon vastuskirjas¹ Eestile märkinud, et rohumaad, sealhulgas sööti jäetud maa ja tootmiseks mittekasutatava viljapuuaiast kasutusotstarbe (kas rohumaad kasutatakse hooldamiseks või tootmiseks) tuvastamiseks ja nõuete selguse huvides on põhjendatud teatud kindla tähtpäeva määramine selleks, et eristada rohumaal tootmistegevust hooldamistegevusest.

Tootmistegevuse alustamise kõige hilisemat tähtpäeva rohumaal on Maaeluministeriumi palvel analüüsinud Eesti Maaülikooli ja Eesti Taimekasvatuse Instituudi teadlased, kes hindasid 2016. aasta sügisel ja ka 2017. aasta kevadel optimaalset tähtpäeva, mille seisuga saab Eestis kindlaks teha, kas rohumaad on kasutatud tootmiseks kohalikele normidele vastavate agrotehniliste võtete kohaselt ja loomakasvatuse tehnoloogiaid järgides. Maaeluministeriumile esitatud teadlaste eksperdiarvamuse kohaselt võib üldjuhul 1. septembrit käsitleda tähtpäevana, millal on esimest korda vegetatsiooniperioodi jooksul kvaliteetse rohusööda saamise eesmärgil rohumaad kasutatud rohusööda tootmiseks või loomade karjatamiseks. Pärast nimetatud tähtpäeva on teadlaste hinnangul rohusööda kvaliteet juba niivõrd halb, et esimest korda vegetatsiooniperioodi jooksul rohumaalt rohusööda kogumine ega loomade karjatamine soovitusliku loomkoormusega (vähemalt 0,5 loomühikut hektari kohta) ei ole kooskõlas kohalikele normidele vastavate agrotehniliste võtetega ega loomakasvatuse tehnoloogiatega. Siiski võib esineda erandjuhte vastavalt tootmistüübile, mistõttu võib esmakordne tootmistegevus toimuda ka pärast nimetatud tähtpäeva, kuid sel juhul kasutatakse juhtumipõhist lähenemist ning taotleja peab põhjendama esmakordse tootmistegevuse läbiviimise vajalikkust pärast nimetatud tähtpäeva.

Seega lähtub PRIA rohumaal tootmistegevuse kontrollimisel 1. septembri tähtpäevast (va erandjuhtumite puhul). Kuna lähtuvalt kohalikele normidele vastavatest agrotehnilistest võtetest ja loomakasvatuse tehnoloogiast on tavaliselt juba augusti keskpaigast võimalik visuaalselt tuvastada, et rohumaad, sealhulgas sööti jäetud maad ja tootmiseks mittekasutatavat viljapuuaeda on kasutatud tootmistegevuseks, siis kontrollib PRIA 1.

---

¹ Ares(2017)3468423 – 10/07/2017

septembri seisuga, kas taotleja on rohumaad kasutanud eespool kirjeldatud tootmistegevuseks. Kui tuvastatakse tootmistegevusele iseloomulikke elemente, näiteks rohumaa on niidetud, sööt, silo või hein on toodetud või on põllumajandusmaad kasutatud karjatamiseks või on käimas loomade karjatamine piisava loomkoormusega, siis saab seda maad pidada tootmiseks kasutatavaks toetusõiguslikuks põllumajandusmaaks.

Kuna tootmine on seotud taimede kasvuga, mis omakorda sõltub kliimatilistest oludest, mis omakorda sõltuvad konkreetsest aastast ja geograafilisest asukohast ja mullastikust, siis võib ette tulla ka erandjuhte, eriti lähtuvalt tootmisviisist. Kui mingisugust põllumajanduslikku tegevust (hooldamist 20. augusti või tootmist 1. septembri seisuga) rohumaal ei ole võimalik kohapealses kontrollis tuvastada, siis peab taotleja põhjendama, et maad kasutatakse erandjuhul hiljem põllumajanduslikuks tootmiseks ja sel juhul tuleb ka hiljem selle tegevuse läbiviimist kontrollida. Kui ka hilisemal kontrollimisel selgub, et rohumaal pole mingisugust põllumajanduslikku tegevust toimunud, siis loetakse selline maa mittetoetusõiguslikuks.

Kui taotlejal ei olnud erandlike asjaolude, näiteks liigniiskuse, tõttu võimalik põllumajandusmaad hooldada seda karjatamiseks või harimiseks sobilikus seisukorras hoides, siis tuleb taotlejal vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 640/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas artiklile 4 eelnimetatud nõuete mittetäitmisest kirjalikult teavitada PRIAt esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui 15 tööpäeva jooksul pärast 20. augustit hooldatava põllumajandusmaa puhul. Teavitus peab sisaldama asjakohaseid tõendeid tööde tegemist takistanud asjaolude kohta. Kõik juhtumid vaadatakse eraldi üle ning kui tehakse kindlaks erandlike asjaolude esinemine, siis on võimalik anda otsetoetust ka nende maade kohta, kus ettenähtud tähtpäeva seisuga ei olnud võimalik tuvastada põllumajandusmaa nõuetekohast hooldamist.

Eelnõu § 1 punktidega 4–6 ja 18 muudetakse § 5 lõigete 1 ja 2, § 6 ja § 22 lõike 4 sõnastust ja ajakohastatakse viited seoses § 4 lõike 5 kehtetuks tunnistamisega. Paragrahv 4 lõike 5 kehtetuks tunnistamise vajadust on selgitatud eelnõu § 1 punktides 1 ja 2.

Eelnõu § 1 punktidega 7 ja 8 muudetakse paragrahvi 9, milles sätestatakse põllumajandusliku majapidamise ülevõtmise korral teatise esitamise kohustus.

Eelnõu § 1 punktiga 9 lisatakse paragrahvi 13 lõige 5¹, millega sätestatakse ökoalana määratletud kesal taimekaitsevahendite kasutamise keeld, tulenevalt komisjoni delegeeritud määrusest (EL) 2017/1155, 15. veebruar 2017, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) nr 639/2014 seoses kanepi kasvatamisega seotud kontrollimeetmetega, teatavate keskkonnasäästlikumaks muutmise toetuse sätetega, toetustega juriidilise isiku üle kontrolli omavatele noortele põllumajandustootjatele, vabatahtliku tootmiskohustusega seotud toetuse summa arvutamise ühiku kohta, toetusõiguste osadega ja teatavate teavituskohustustega, mis on seotud ühtse pindalatoetuse kava ja tootmiskohustusega seotud vabatahtliku toetusega, ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 X lisa. Selle komisjoni delegeeritud määruse vastuvõtmisele eelnes 2016. aasta teises pooles Euroopa Komisjoni kliima- ja keskkonnatoetuse (edaspidi *rohestamise toetuse*) lihtsustamissetpanekute paketi avaldamine ja arutelud liikmesriikidega vastavasisulistes komisjoni ekspertgruppides, mille tulemusena sätestati muuhulgas ka taimekaitsevahendite

kasutamise piirang ökoalana määratletud kesal, mille eesmärgiks on saavutada rohestamise toetuse tavade järgimise kaudu keskkonnasäästlikum majandamine.

Eelnõu § 1 punktiga 10 muudetakse § 13 lõigete 6 ja 7 sõnastust.

Lõikega 6 lisatakse sojauba (*Glycine max* L.) ökoloogilise kasutuseeesmärgiga maa-alade ehk ökoalade tava järgimise raames kasvatatavate lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride hulka.

Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 639/2014 artikkel 45 lõike 10 kohaselt otsustab liikmesriik, milliseid lämmastikku siduvaid põllumajanduskultuure peavad põllumajandustootjad ökoalal kasvatama. 2017. aasta suvel andsid nii Eesti Maaülikooli kui ka Eesti Taimekasvatuse Instituudi teadlased Maaeluministeeriumi taotlusel eksperthinnangu sojaoa lämmastikku siduva kultuurina kasvatamise sobilikkuse kohta. Eksperthinnangu põhjal võib sojauba eelkõige selle omaduste põhjal (siduda õhulämmastikku ja rikastada mulda nitraatlämmastikuga) pidada sobilikuks lämmastikku siduvaks põllumajanduskultuuriks, mida võib rohestamise toetuse ökoalade tava järgimiseks ökoalana määratletud põllumaal kasvatada. Sellekohane teavitus sojaoa lisamise kohta ökoalade tava järgimise raames kasvatada lubatud lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride hulka 2018. aastast esitati Euroopa Komisjonile 2017. aasta 1. augustil.

Lõiget 7 muudetakse tulenevalt komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2017/1155 kaasnevatest muudatusest. Ühe muudatuse kohaselt on alates 2018. aastast lubatud ökoalana määratletud põllumaal lämmastikku siduvaid põllumajanduskultuure kasvatada segus teiste põllumajanduskultuuridega.

Siiani oli ökoalana määratletud põllumaal lubatud lämmastikku siduvaid põllumajanduskultuure kasvatada vaid puhaskultuurina, kuid muudatuse kohaselt on § 13 lõikes 6 nimetatud lämmastikku siduvaid kultuure lubatud kasvatada segus teiste põllumajanduskultuuridega tingimusel, et § 13 lõikes 6 nimetatud lämmastikku siduva põllumajanduskultuuri osakaal taimikus on üle 50%, mida on võimalik kohapealses kontrollis visuaalselt tuvastada.

Eesti Taimekasvatuse Instituudi ekspertide hinnangul jäävad üheaastased liblikõielised põllumajanduskultuurid (hernes, uba, soja, vikk) külvides valdavateks isegi juhul, kui nende osakaal külvisegus on 50%. Mitmeaastased põllumajanduskultuurid (ristikud, lutsernid, esparsett, nõiahammas) on külviaastal valdavad, järgmisel aastal domineerivad, kolmandal kasutusaastal võivad jääda vähemusse ja veel kaugemas tulevikus jäävad alles vaid üksikud taimed kõrreliste hulgas. Mesikas on valdav kultuur kõigil kasutusaastatel, isegi kui seda kasvatatakse kauem kui kolm aastat. Võimalikud sobilikud külvisegud on nimetatud ka põllumajanduskultuuride loetelus, eesmärgiga lihtsustada taotlejal nii nõude täitmist kui PRIA-l taotluse menetlemist (erisuste sh lävendite arvestamist, põllumajanduskultuuride mitmekesistamise tava täitmise hindamist, püsirohuma kohustuse täitmise hindamist jne). Kohapeal kontrollib PRIA nõude täitmist üldjuhul visuaalselt taimiku väljanägemise järgi, kuid kahtluse korral ei hinnata lehepinna osatähtsust, vaid taimede/võrsete osatähtsust, kuna lehepind on muutuv ning sõltub otseselt kasvuperioodist. Taimede/võrsete arv püsib üldjuhul vegetatsiooniperioodi jooksul muutumatuna. Vajadusel kasutatakse ka teisi kontrollimeetodeid.

Sarnaselt põllumajanduskultuuride mitmekesistamise tava raames määratud sobivaimale kasvuperioodile peab ka lämmastikku siduv põllumajanduskultuur olema kasvukohal § 11 lõikes 2 sätestatud ajavahemikul 15. juunist 15. augustini ning seejuures on lubatud saagikoristus ja niitmine koos niite kokku kogumisega.

Eelnõu § 1 punktiga 11 loetakse paragrahvi 13 lõige 7¹ lõikeks 7² ja paragrahvi täiendatakse lõikega 7¹, mis on teine komisjoni delegeeritud määrusest (EL) 2017/1155 tulenev muudatus seoses ökoalana määratletud põllumaal lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvatamisega.

Nimelt on alates 2018. aastast keelatud igasugune taimekaitsevahendite kasutamine ökoalana määratletud põllumaal, kus kasvatatakse lämmastikku siduvaid põllumajanduskultuure – keelu eesmärgiks on toetada keskkonناسäästlikku majandamist taimekaitsevahendite vähendatud kasutuse kaudu, suurendades seeläbi keskkonnahoidu. Nimetatud muudatus tuleneb määrusest (EL) 2017/1155, millega täiendatakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) nr 639/2014 artikli 45 punktiga 10b. Taimekaitsevahendite kasutamise keeldu on Euroopa Komisjon vastuses liikmesriikidele ka laiemalt avanud ja märkinud, et külviks kasutatavad seemned, mis on eelnevalt töödeldud taimekaitsevahenditega, ei ole samuti kasutamiseks lubatud kui nendega külvatud põllumaad määratletakse ökoalana. Väetiste kasutamist see piirang ei mõjuta. Taimekaitsevahendite kasutamise keeld kehtib ainult sellise põllumaa suhtes, mis on taotleja poolt valitud ja märgitud ökoalaks ning millel kasvatatakse lämmastikku siduvaid põllumajanduskultuure või hoitakse kesas eesmärgiga täita ökoalade määratlemise tava järgimiseks kohustust määratleda vähemalt 5% põllumajandusliku majapidamise põllumaast ökoalana, kui põllumajandusliku majapidamise toetusõigusliku põllumaa pindala on suurem kui 15 hektarit. Taimekaitsevahendite kasutamise keelu periood on külvist kuni koristamiseni. Kuna Eestis on määratlenud hiliseimaks külvikuupäevaks 15. juuni, ei saa seemnekülvid toimuda peale ettenähtud tähtaega. Muu põllumajandusmaa kohta taimekaitsevahendite kasutamise keeld ei kohaldu.

Endiselt kehtib nõue, mille kohaselt veeseaduse §-s 29 sätestatud veekaitsevööndis ei tohi kasvatada lämmastikku siduvaid põllumajanduskultuure ökoalana määratletud põllumaal. Veeseaduse mõistes on veekaitsevööndi ulatus tavalisest veepiirist järgmine:

- 1) Läänemerel, Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel ning Võrtsjärvel – 20 m;
- 2) teistel järvedel, veehoidlatel, jõgedel, ojadel, allikatel, peakraavidel ja kanalitel ning maaparandussüsteemide eesvooludel – 10 m;
- 3) maaparandussüsteemide eesvooludel valgalaga alla 10 km² – 1 m.

Tavaline veepiir on veeseaduse tähenduses põhikaardil märgitud veekogu piir.

Eelnõu § 1 punktiga 12 muudetakse § 13 lõike 8 punkti 3 ning sama paragrahvi lõigete 9–10 sõnastust ja täpsustatakse, et ühtsesse geograafilisse piirkonda saab jääda kohaliku omavalitsuse üksus, seega nii vald kui ka linn.

Sõnastuse muutmine on tingitud käesoleva aasta 15. oktoobril jõustunud Eesti Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muudatusest (edaspidi *haldusreform*). Siiani oli võimalik nn metsasuse erisust rakendada vaid valla tasandil, kuid haldusreformiga seoses on tekkinud vajadus lisada ka mõned linnad metsasuse erisusega hõlmatud homogeense piirkonna hulka. Näiteks kuuluvad nüüd uue kohaliku omavalitsuse üksuse Pärnu linn koosseisu varasemad Audru, Paikuse ja Tõstamaa vallad, mille puhul on tegemist oluliste põllumajanduspiirkondadega ja mis kuulusid ka ajavahemikul 2015–2017 metsasuse erisusega hõlmatud homogeense piirkonna koosseisu. Perioodil 2018–2020 nn metsasuse

erisuse uue homogeense piirkonna tasandil rakendamiseks peab Euroopa Komisjon andma vastavasisulise heakskiidu.

Eelnõu § 1 punktiga 13 muudetakse määruse § 15. Paragrahvi muutmise põhjuseks on asjaolu, et alates 2018. aastast tuleb kõik otsetoetuste ja üleminekutoetuste taotlused esitada PRIA e-teenuse keskkonna kaudu. Vastavalt Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi *ELÜPS*) § 7 lõikele 2 võib valdkonna eest vastutav minister määrusega kehtestada taotluse või maksetaotluse esitamise üksnes elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna või muu e-teenuse keskkonna kaudu.

Kuni 2017. aastani (k.a) oli võimalik taotlus esitada paberil või PRIA e-teenuse keskkonnas. Taotluse vorm oli kinnitatud 17. aprilli 2015. a määrusega nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus” ja sisaldas kõiki toetuste menetlemiseks vajalikke andmeid. Alates 2018. aastast sellist vormi määrusega ei kehtestata, vaid nimetatakse need asjakohased andmed, mida tuleb taotlejal toetuse taotlemiseks esitada PRIA e-teenuse keskkonna kaudu.

Ühtse pindalatoetuse, kliima- ja keskkonnatoetuse ning noore põllumajandustootja toetuse taotleja esitab ajavahemikul 2. maist kuni 21. maini elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu taotluse, mis sisaldab toetuse taotluse menetlemiseks vajalikke andmeid ja dokumente. Kui eelnimetatud toetusi taotletakse põllumajandusmaa kohta, millel kasvatatakse kanepit, esitab taotleja eraldi kanepisortide nimed ja kanepiseemne müügipakendi originaaletiketid ajavahemikul 2. maist kuni 21. maini või komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 809/2014 artikli 13 lõikes 1 Eesti kohta sätestatud hiliseimaks tähtpäevaks ehk 15. juuniks.

Eelnõu § 1 punktiga 14 täiendatakse määrust §-dega 15¹–15⁵.

Määruse § 15¹ sätestab andmed toetuse taotleja kohta. Lõike 1 kohaselt peab taotlus sisaldama haldusmenetluse seaduse § 14 lõike 3 punktides 1–4 nimetatud andmeid ja taotleja registri- või isikukoodi. Haldusmenetluse seaduse § 14 reguleerib taotlustega seonduvat üldiselt. Sama paragrahvi lõike 3 punktide 1–4 kohaselt peab kirjalik taotlus sisaldama esitaja nime, taotluse selgelt sõnastatud sisu, taotluse esitamise kuupäeva ning haldusakti või muu dokumendi kättetoimetamise soovitatavat viisi ning selleks vajalikke kontaktandmeid.

Lõike 2 kohaselt esitab taotleja andmed selle kohta, et on teadlik toetuse saamiseks esitatud tingimustest.

Määruse § 15² sätestab taotlusel esitatavad andmed põllumajandusmaa kohta.

Lõike 1 kohaselt esitatakse taotlusel kogu taotleja põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaa, mida tal on õigus kasutada, iga põllu kohta:

1) Põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse kantud põllumajandusmaa põllumassiivi tunnus.

Põllumassiivi tunnuseks on unikaalne 11- kohaline numberkood.

2) Põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse kandmata põllumajandusmaa katastritunnus maakatastris.

Taotlusele tuleb märkida kogu põllumajandusmaa kasutus ka nende põldude osas, mille kohta toetust ei taotleta, sealhulgas ka vähemalt 0,3 hektarilised põllud ja põllud, mis moodustavad

kokku vähemalt 0,3 hektarilise maa-ala. Juhul, kui taotlejal on sellist põllumajandusmaad, mida tal on õigus kasutada, kuid ta ei soovi sellele toetust taotleda, siis tuleb ka selline põllumajandusmaa koos põllumassiivi tunnusega või katastritunnusega taotlusele märkida, kuid selle põllumajandusmaa põldude kohta ei tee taotleja märget toetuse taotlemise kohta, kuna taotleja peab täitma nõuetele vastavuse nõudeid kogu tema kasutuses oleva põllumajandusmaal.

3) Põllu number ja pindala taotluse esitamise aastal 0,01 hektari täpsusega.

Põllu kohta saab toetust taotleda vähemalt 1,00 ha toetusõigusliku põllumajandusmaa kohta, mida taotlejal on õigus kasutada taotluse esitamise aasta 15. juuni seisuga, seejuures peab põllu pindala olema vähemalt 0,30 ha. Ühtse pindalatoetuse taotlemisel loetakse üheks põlluks samal põllumassiivil kõrvuti asuvad toetusõiguslikud põllud ka siis, kui need vastavad selle toetuse nõuetele ehk moodustavad ühtse kultuurigrupi (ühtne maa-ala), nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 art 67 lõike 4 punktis a, ja mis kokku moodustavad vähemalt 0,30 ha. Maa-ala number (veerus 4) – sama maa-ala number märgitakse alla 0,3 ha suuruste põldude kohta, millel kasvatatakse põllumajanduskultuure ja mis asuvad ühel põllumassiivil ning moodustavad ühtse ja tervikliku maa-ala, mille pindala kokku moodustab vähemalt 0,3 ha suuruse põllu.

Põllu number peab ühtima taotleja põlluraamatusse kirjutatud põllu numbriga. Maksimaalse toetusõigusliku põllumassiivi pindala hulka arvatakse maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise alusel säilitatavad maastikuelemendid ja kuni 2-meetri laiune traditsiooniline maastikuobjekt, näiteks kraav, hekk ja muu maastikule iseloomulik piire. Maksimaalsest toetusõiguslikust pindalast arvatakse maha põllumassiivil paiknev üle 0,01 hektari suurune maa-ala, millel põllumajanduslik tootmine ei ole võimalik. Põllumassiivi maksimaalse toetusõigusliku pindala hulka ei arvata põldu, kus ühe hektari kohta ei kasva rohkem kui 50 puud. Puude tihedust arvestatakse puudealuse pinna suhtes. Ökoalade arvestusse esitatavad säilitatavad maastikuelemendid arvestab kliima- ja keskkonnatoetuse taotleja põllu pindala hulka.

4) Maakasutuse õiguslik alus.

Veergu märgitakse kas O – omandis, KR – kirjalik rendileping, SR – suuline rendileping, KV – kasutusvaldus või M – muul alusel. Kui suurel põllul on mitu maa kasutamise õiguslikku alust, siis piisab, kui märkida õiguslik alus, millega on hõlmatud suurem osa põllust. Põldu ei pea taotlusel kasutusõiguse alusel osadeks jagama.

5) Andmed, kas põld on kasutuses põllumaana, püsirohumaana, keskkonnatundliku püsirohumaana või tagasirajatud püsirohumaana või kasvavad põllul püsirohumad.

Põllumajanduskultuurid ja lühiajaline rohumaa (P) - põllumajanduskultuurid on teraviljad, õli- ja kiukultuurid, kaunviljad, rühvelkultuurid, köögiviljakultuurid ning ravim- ja maitsetaimed. Lühiajaliseks rohumaks loetakse maa, millel kasvatatakse heintaimi kuni 5 aastat. Keskkonnatundlik püsirohumaad (edaspidi ka *TPR*) – püsirohumaad, mis asub Natura 2000 võrgustikuga alal ning mille muld on 100% ulatuses turvasmuld. *TPR* kasutusotstarvet ei tohi muuta ning nimetatud maad ei tohi üles künda. *TPR* rohukamara uuendamine on lubatud üksnes pealtkülvi teel. Rohukamara uuendamisest tuleb *PRIA*t eelnevalt teavitada.

Taotleja, kes on muutnud *TPR* kasutusotstarvet või on sellise püsirohumaad üles kündnud, peab *PRIA* määratud tähtajaks selle ala tagasi püsirohumaaks muutma.

Püsirohumaad (*PR*) – püsirohumaaks nimetatakse kõiki üle 5 aastaseid heintaimede põlde, mille maakasutuse tüübiks on taotlusel põldude loetelus märgitud püsirohumaad.

Tagasi rajatav püsirohuma (TAR) – tagasirajatavat püsirohumaad käsitletakse alates tagasirajamisest püsirohumaana. Tagasirajatavat püsirohumaad tuleb hoida samal kohal kuni rohumaa vanuselise püsirohumaaks muutumiseni.

Püsirohumad (PK) – külvikorravälised kultuurid, välja arvatud püsirohuma ja püsirohumad, mis võtavad maa enda alla vähemalt viieks aastaks või kauemaks ja annavad korduvat saaki, sealhulgas puukoolid ja lühikese raieringiga madalmets.

6) Põllul kasvatatava põllumajanduskultuuri nimetus.

Kasvatatav põllumajanduskultuur tuleb märkida vastavalt PRIA kodulehel avaldatavale põllumajanduskultuuride loetelule. Teatud põllumajanduskultuuride puhul, näiteks muude rühvelkultuuride, muude köögiviljade jms korral, peab täpsustama, milliste kultuuridega on tegemist.

7) Kesa tüübi nimetus, kui põldu hoitakse kesas.

Kesana käsitletakse haritavat ehk külvikorras olevat maad. Püsirohuma ei ole külvikorras olev maa ning seda ei saa nimetada kesaks. Kesa mõiste sisustamisel lähtutakse Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1200/2009 punktis 2.01.12 toodust. Selle alusel käsitletakse kesana külvikorrasüsteemis kasutatavat haritud või harimata maad, mis ei kanna saagiaasta jooksul saaki. Kesa ei saa määratleda ökoalana, kui põllumaal kasvatatakse põllukultuure, v.a lühiajalisi rohttaimi. Kesa peamine tunnus on see, et maa on jäetud tavaliselt terveks saagiaastaks puhkama. Kesa võib olla:

- tühi maa, kus ei kasva mingeid põllukultuure;
- maa, kus kasvab vabalt looduslik taimestik, mida kasutatakse loomade söötmiseks või mis küntakse sisse;
- maa, mida kasutatakse ainult haljasväetistaimede tootmiseks (haljaskesa). Sellesse kategooriasse kuuluvad kõik põllumajandusmaad, mida hoitakse heades põllumajandus- ja keskkonnaningimustes.

Mustkesa ehk põllumajanduskultuurideta kesa märgitakse taotlusel maakasutustüübina M. Mustkesa on kesa, kus vegetatsiooniperioodil toimub maa ettevalmistamine järgnevate kultuuride külviks ning eelkultuure ei kasvatata. Mustkesa tuleb harida soovitatavalt iga 2-3 nädala tagant, et umbrohutaimed ei kasvaks seal kõrgemaks kui 5 cm. Erandjuhul, tulenevalt ilmastikust, aktsepteeritakse mustkesana maad, millel umbrohtude kõrgus ei ületa 20 cm ja taimed ei ole jõudnud õitsemisfaasi. Ökoalana määratletud mustkesal tuleb järgida rohestamise toetuse nõudeid.

8) Andmed, kas põldu hoitakse haljaskesas, ja kui hoitakse, siis haljaskesana kasvatatava põllumajanduskultuuri nimetus.

HK märgitakse, kui põlde kasutatakse haljaskesana.

9) Andmed, kas põllul kasvatatakse põllumajanduskultuuri haljasväetiseks.

HV märgitakse haljasväetisena kasvatatavate taimede puhul haljasmassi muldaviimise aastal.

10) Andmed, kas põllul kasvatatakse põllumajanduskultuuri heinaseemne tootmiseks.

Heinaseemne kasvatamise korral tehakse mäрге HS.

11) Andmed, kas põllul kasvatatakse põllumajanduskultuuri energia tootmiseks.

ENK märgitakse, kui põllul kasvatatakse põllumajanduskultuuri energia saamise eesmärgil.

Punktide 8–10 kohaseid määrkeid arvestatakse kohapealses kontrollis, kuna heinaseemne

kasvatamise korral, haljasväetiseks kasutatava rohumaa sissekünni aastal ja energiakultuuri põldu ei pea kindlaks tähtjaks niitma.

12) Andmed, kas põllul kasvatatakse põllumajanduskultuuri haljassöödaks.

H märgitakse, kui põllul kasvatatakse põllumajanduskultuuri haljassöödaks, mis üldjuhul tähendab haljalt koristatavaid taimi haljasmassi saamiseks, k.a haljaskultuure taastuvenergia tootmiseks.

13) Andmed, kas põllul kasvatatakse põllumajanduskultuuri katmikalal.

K märgitakse, kui põllul kasvatatakse põllumajanduskultuuri katmikalal. Kui põllumajanduskultuuri kasvatatakse eesmärgiga saada saaki (teraks k.a. seemneks) või kasvatatakse põllumajanduskultuuri avamaal või madala katte all, siis jäetakse nii punktis 12 kui ka 13 lahter täitmata.

14) Kanepisordi nimi.

Kui ühtset pindalatoetust, kliima- ja keskkonnatoetust ning noore põllumajandustootja toetust taotletakse põllumajandusmaa kohta, millel kasvatatakse kanepit, siis märgitakse taotlusel kanepisordi nimi.

15) Andmed, kas põld on üleminekuaja läbinud mahepõllumajanduslikus kasutuses, üleminekuajal olev või mitte mahepõllumajanduslik.

Rohestamise toetuse nõuete täitmisest on vabastatud määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 43 lõikes 11 nimetatud mahepõllumajandustootjad, kelle põllumajandusmaa on täies ulatuses mahepõllumajanduslikus kasutuses, kuna nemad täidavad tavapõllumajandustootjatega võrreldes rangemaid ja keskkonnasõbralikumaid nõudeid. Seejuures vajab rõhutamist, et kui mahepõllumajandustootjal on põllumajandusmaad, mis ei ole mahepõllumajanduslikus kasutuses, siis sellisel põllumajandusmaal on rohestamise nõuete täitmine kohustuslik. Sellisel juhul peab taotleja otsustama, millisel maal ta rohestamise nõudeid täidab, ning taotlusvormil märkima, kas ta täidab rohestamise nõudeid kogu tema kasutuses oleval põllumajandusmaal või ainult põllumajandusmaal, mis ei ole mahepõllumajanduslikult tunnustatud. Kui taotleja on taotlusel teinud vastavasse lahtrisse märke ning võtnud sellega kohustuse järgida rohestamise tavadid kogu tema kasutuses oleval põllumajandusmaal, tuleb neid tavadid täita ka mahepõllumajanduslikus kasutuses oleval põllumajandusmaal.

Sellest tulenevalt märgitakse 1a põllu kohta, millega soovitakse käesoleval aastal üleminekut alustada; 2a märgitakse, kui on tegemist teise aasta üleminekuga; 3a märgitakse, kui on tegemist kolmanda aasta üleminekuga; MM märgitakse, kui on tegemist mitte-mahepõllumajandusliku maaga; M märgitakse, kui tegemist on mahepõllumajandusliku maaga, mis on üleminekuaja läbinud.

16) Andmed, kas põllu kohta taotletakse toetust ning toetuse taotlemise korral, millist §-s 10 nimetatud otsetoetust taotletakse.

Lõike 2 kohaselt esitatakse põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse kantud põllumajandusmaa kohta põldude piirid põllumassiivi kaardil.

Lõige 3 sätestab, et põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse kandmata põllumajandusmaa kohta esitatakse lõikes 2 nimetatud andmed katastrikaardil. Seega märgib taotleja sellise põllumajandusmaa puhul vajalikud andmed põllumassiivi kaardi asemel katastrikaardile.

Lõige 4 kohaselt esitab noore põllumajandustootja toetuse taotleja teabe toetuse taotlemise kohta, tehes märke selle kohta, et taotleb noore põllumajandustootja toetust.

Lõige 5 sätestab, et ühtse pindalatoetuse, kliima- ja keskkonnatoetuse või noore põllumajandustootja toetuse taotleja, kelle põllumajanduslikus majapidamises on põllumajandusmaad, mis ei ole mahepõllumajanduslikus kasutuses, esitab andmed selle kohta, kas ta täidab kliima- ja keskkonnatoetuse nõudeid kogu põllumajandusmaal või põllumajandusmaal, mis ei ole mahepõllumajanduslikus kasutuses.

See valik on vaja teha tulenevalt rohestamise toetuse nõuetest, kuna neid nõudeid ei pea täitma mahetootjad, kelle põllumajandusmaa on täies ulatuses mahepõllumajanduslikus kasutuses, kuna mahetootmine on tavapõllumajandustootjatega võrreldes keskkonnasõbralikum. Mahetootjad, kelle majapidamises on mahetunnustamata tootmisüksusi või põllumajandusmaad, peavad valima, kas soovivad täita rohestamise toetuse nõudeid kogu põllumajandusmaal või ainult sellel osal, mis ei ole mahepõllumajanduslikus kasutuses. Kui taotleja on taotlusele teinud vastavasse lahtrisse märke ning võtnud sellega kohustuse järgida rohestamise toetuse nõudeid kogu tema kasutuses oleval põllumajandusmaal, tuleb vastavaid nõudeid täita ka mahepõllumajanduslikus kasutuses oleval põllumajandusmaal. Kui taotleja ei ole PMA kontrolli tulemusena mahetunnustatud, peab ta täitma rohestamise toetuse nõudeid kogu tema kasutuses oleval põllumajandusmaal.

Kui taotleja põllumaa, mis ei ole mahetunnustatud, on alla 10 hektari, ei pea ta sellel osal mitmekesistamise nõudeid täitma. Kui mahetunnustamata põllumaad on kuni 15 hektarit (st 15,00 ha kaasa arvatud), ei pea täitma ökoalade nõuet, v.a juhul, kui taotleja valib nõuete täitmise kogu põllumajandusmaal.

Lõike 6 kohaselt märgib ühtse pindalatoetuse, kliima- ja keskkonnatoetuse ning noore põllumajandustootja toetuse taotleja, kes peab järgima ökoalade tava, ökoalade piirid lõikes 2 või 3 nimetatud kaardil ning esitab ökoala kohta järgmised andmed:

- 1) põllumassiivi tunnus või katastri tunnus maakatastris ja põllu number, millel ökoala paikneb;
- 2) maastikuelemendina määratud ökoala tüüp ja number ning selle pindala taotluse esitamise aastal 0,001 hektari täpsusega. Maastikuelemendid, mida saab valida ökoalaks on järgmised: põllusaar, puude rida, hekk, metsasiil, kraav, kiviaed;
- 3) ökoalal kasvatatava põllumajanduskultuuri nimetus. See tuleb märkida vaid harimispraktikate puhul, milleks on kesa, lühikese raieringiga madalametsaga alad, millel kasvatatakse paju ja lämmastikku siduva põllumajanduskultuuri kasvualad;
- 4) andmed selle kohta, kas ökoala põldu hoitakse mustkesas;
- 5) punktides 3 ja 4 nimetatud ökoala pindala taotluse esitamise aastal 0,01 hektari täpsusega.

Põllu numbri puhul peab taotleja märkima selle põllu numbri, mille piirides maastikuelemendina esitatav ökoala asub või harimispraktikat kasutatakse. Eespool nimetatud toetuse taotleja peab ökoalade nõude täitmiseks määrama, millised maastikuelemendid ja põllumaa, millel kasvatatakse põllumajanduskultuuri (nn harimispraktika) ta soovib määrata ökoalaks konkreetsel toetuse taotlemise aastal ning need tuleb määrata igal aastal uuesti, kui soovitakse taotleda vastavaid toetusi.

Nagu eespool kirjeldatud, saab maastikuelemendina esitatavaks ökoala tüübiks märkida põllusaare, puude rea, heki, metsasiilu, kraavi või kiviaia, millele süsteem annab ökoala numbrid. Kesa, lühikese raieringiga madalametsa, s.o paju või lämmastikku siduva põllumajanduskultuuri kasvatamisel tuleb märkida vastavalt kasvatatav põllumajanduskultuur. Maastikuelementidena esitatavate ökoalade numbrid on esitatud põllumassiivi kaardil. Toetuse taotlemiseks ei piisa ainult sellest, kui taotleja on kandnud maastikuelemendid põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse või on ühekordselt esitanud ökoalade loetelu eelnevate aastate toetuse taotlusel. Ökoalade loetelu peab esitama igal aastal, kui taotlejal on kohustus nende tavade täitmiseks.

Maastikuelemendina esitatava ökoala pindala ühisosa põlluga märgitakse kuni kolme kümnendkoha täpsusega (potentsiaalne ökoalade pindala põllumassiivide ühisosana on esitatud põllumassiivide kaardil).

Harimispraktikate puhul märgitakse ka põllu pindala, mis peab ühtima põldude loetellu märgitud põllu pindalaga. PRIA arvestab lämmastikku siduvate kultuuride ja lühikese raieringiga madalametsa puhul taotleja ökoalade kohustuse täitmiseks põldude loetelus märgitud põllu pindala läbikorrutatuna vastava koefitsiendiga, milleks on vastavalt 0,7 ja 0,3. Kesa puhul kehtib koefitsient 1,0.

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 artiklil 43 lõigetele 10-11 ja artiklile 46 lõigetele 4 ja 7 ei pea ökoalade loetelu esitama põllumajandustootjad:

- 1) kellele kohaldatakse metsasuse erisust või kelle põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaa asub vähemalt 50% ulatuses lisas 6 loetletud ökoalade määratlemise nõudest vabastatud kohaliku omavalitsuse üksuses;
- 2) kelle põllumajandusliku majapidamise toetusõigusliku põllumaa pindala on kuni 15 hektarit;
- 3) kelle põllumajandusliku majapidamise põllumaal kasvatatakse üle 75% ulatuses rohtu või muid rohttaimi, hoitakse põllumaad kesas, kasvatatakse liblikõieliste kultuure või nende kombinatsiooni, tingimusel, et kõnealuste kasutusviisidega mitte hõlmatud põllumaa pindala ei ole suurem, kui 30 hektarit;
- 4) kelle põllumajandusliku majapidamise toetusõiguslikust põllumajandusmaast üle 75% on püsirohumaa ja ülejäänud põllumaa pindala ei ole suurem kui 30 hektarit;
- 5) kes on mahepõllumajandustootjad, välja arvatud need, kes on osaliselt mahepõllumajanduslikult tunnustatud;
- 6) kelle põllumajanduslik majapidamine asub täielikult või osaliselt direktiividega 92/43/EMÜ, 2000/60/EÜ või 2009/147/EÜ hõlmatud alal;
- 7) kes on liitunud väikepõllumajandustootjate skeemiga. Väikepõllumajandustootjate skeemiga liitumiseks esitatakse taotlus vastavalt ELÜPS-i § 20 alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud korrale.

Lõike 7 kohaselt esitab taotleja andmed selle kohta, et on teadlik, et §-s 13 lõigetes 4, 5 ja 7 nimetatud ökoaladel ei ole lubatud kasutada taimekaitsevahendeid. 2018. aastast rakenduva uue nõude kohaselt ei ole lubatud ökoalana määratud kesal, lühikese raieringiga madalametsa, s.o paju kasvatamisel ja lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvualadel kasutada taimekaitsevahendeid. Lämmastikku siduva põllumajanduskultuuri kasvualal loetakse keeluperioodiks ajavahemikku külvist koristamiseni, s.o üldjuhul perioodi 15.06.–15.08. Siiski sõltub see periood paljuski põllumajandustootjast ja ajast, millal ta põllumajanduskultuure külvab, mis võib toimuda ka varem kui 15.06. Kuna ökoala

määratletud kesa tuleb hoida katkematult vähemalt kuus kuud kesas, ei tohi sellistel aladel taimekaitsevahendeid kasutada ajavahemikul 15.02–15.08.

Kokkuvõtvalt on §-s 15² sätestatud loetelu andmetest, mida taotleja peab esitama põllumajandusmaa kohta, mis on eelkõige vajalik käesoleva määrusega sätestatud korras esitatud otsetoetuste taotluste menetlemiseks.

Määruse § 15³ sätestab andmed nõuetele vastavuse kohta. Taotleja peab makseasutusele teada andma, millised nõuetele vastavuse süsteemiga seotud nõuded ja standardid tema puhul kohalduvad. Andmete küsimine on kooskõlas Euroopa Komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 809/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega, artikli 65 punktiga 2. Tegemist on sama nn nõuetele vastavuse küsimustikuga, mis on kehtinud alates 2012. aastast ja mille eesmärgiks on saada ülevaade nende taotlejale rakenduvate nõuete kohta, mille kohta ei ole võimalik saada piisavat infot olemasolevate registrite kaudu. Alates 2015. aastast on küsimustik olnud ühise taotlusvormi PT50 osa, kuid seoses elektroonilisele taotlemisele üleminekuga vastab taotleja neile küsimustele toetuste taotlemisel PRIA e-teenuse keskkonnas, kus taotlejale esitatakse väited. Taotleja ei saa jätta lahtreid tühjaks, vaid peab valima, millised esitatud väidetest on tema puhul asjakohased.

2018. aastal küsitakse andmeid kaheksa olukorra kohta. Näiteks esmalt tuleb märkida, kas taotleja valduses on maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudena määratletud maastikuelemente, mida tuleb säilitada. Taotleja teeb märke, kui tema valduses on vähemalt üks põllumajandusministri 14.01.2015 määruse nr 4 „Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuded“ (*edaspidi HPK*) § 3 lõigetes 1–10 kirjeldatud ja kriteeriumitele vastav põllusaar, metsasiil, puude rida, hekk, kraav, kiviaed, looduse üksikobjekt, kinnismälestis või pärandkultuuriobjekt.

Edasi teeb taotleja märke selle kohta, kas ta kasutab põllumajandusmaa niisutamiseks põhjavett rohkem kui 5m³ või pinnavett rohkem kui 30m³ ööpäevas, mis on HPK määruse § 1 lõikes 2 sätestatud nõue. Põllumajandusmaa niisutamiseks loetakse niisutus- ehk vihmutussüsteemi ja altniisutussüsteemi kasutust. Maaparandusseaduse § 3 punkti 3 järgi on niisutussüsteem maatulundusmaa niisutamiseks ettenähtud maaparandussüsteem, mille kaudu vesi ammutatakse veekogust või põhjaveekihist ja jaotatakse niisutatavale maale.

Järgmisena märgitakse, kas taotleja valduses on üle 3m³ mahutavusega naftasaaduste hoidmisehitis, mis on HPK määruse § 1 lõikes 4 sätestatud nõue. Naftasaaduste hoidmisehitis on naftasaaduste mahuti, mille mahutavus on üle 3m³, üle 3m³ mahutavusega naftasaaduste mahuti koos torustike ja seadmetega ning üle 3m³ mahuga naftasaaduste mahuti koos torustike ja seadmetega ning laadimis- või tankimisplatsiga. Valduseks tuleb lugeda kõik enda ettevõtte ja nende territooriumid, mille kasutamiseks on toetuse taotlejal õigus. Kui taotleja valduses on mitu mahutit, näiteks kaks 2m³ mahutit ja need pole omavahel ühendatud, siis käsitletakse neid eraldi ja nende mahtusid ei liideta.

Taotleja, kelle ettevõtte või majapidamise või põllumajandusliku majapidamise territooriumil kasutatakse mineraalväetisi, teeb märke, et ta kasutab mineraalväetisi. Tegemist on veeseaduse § 26¹ lõikes 4⁴ sätestatud nõudega, mis on ühtlasi nõuetele vastavuse süsteemis kohustuslike majandamisnõuete nitraadileostuse vältimise ehk veekaitse nõudeks (KM1 nõue 1). Kohustuslike majandamisnõuete loetelu on avaldatud Maaeluministeriumi kodulehel

<https://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/toetused-ja-riigiabi/nouetele-vastavus> ja PRIA kodulehel http://www.pria.ee/et/oluline-info/vaade/nouetele_vastavus/nouetele_vastavus/.

Taotleja, kelle ettevõttes või majapidamises või põllumajanduslikus majapidamises hoitakse sõnnikut sõnnikuhoidlas või sügavallapanuga laudas või aunades, teeb märke, et hoiab sõnnikut sõnnikuhoidlas või aunades. Tegemist on veeseaduse § 26²-s sätestatud nõuetega sõnniku ja virtsa hoidmisele ja mis on kohustuslike majandamisnõuete veekaitse nõueteks (KM1 nõuded 4 ja 5). Sõnnikuaun on vabariigi valitsuse 28. 08. 2001 määruse nr 288 „Veekaitse nõuded väetise- ja sõnnikuhoidlatele ning siloladustamiskohtadele ja sõnniku, silomahla ja muude väetiste kasutamise ja hoidmise nõuded“ nõuete kohaselt põllul hoitav sõnnikukogum.

Taotleja, kelle ettevõttes või majapidamises või põllumajanduslikus majapidamises kasutatakse taimekaitsevahendeid, teeb märke, et kasutab taimekaitsevahendeid. Tegemist on taimekaitse seaduse § 78 lõigetes 1, 5 ja 9 sätestatud nõuetega, mis on ühtlasi kohustuslike majandamisnõuete taimekaitsevahendite kasutamise nõueteks (KM 10 nõuded 1 ja 2). Märge tehakse juhul, kui taimekaitsevahendi kasutaja on taotleja enda ettevõttest või kui töö on tellitud teenuse osutajalt.

Kohustuslike majandamisnõuete toidu- ja söödaohutuse valdkonna (KM 4) nõuete kohaldamise määramiseks on vajalik teada andmeid taotlejate kohta, kes antud taotlusaastal tegelevad loomsete ja taimsete esmatoodete tootmise või turustamisega. Esmatootmise ja turustamisega seotud nõuded on sätestatud mitmetes Euroopa Liidu otsekohalduvates õigusaktides, riigisisestest õigusaktidest toiduseaduses ja söödaseaduses ning mitmetes muudes õigusaktides, mis on seotud nõuetele vastavuse süsteemiga ja mille täpsed nõuded leiab kohustuslike majandamisnõuete toidu- ja söödaohutuse (KM 4) nõuete loetelust.

Seega taotleja, kes tegeleb loomsete esmatoodete (toorpiim, munad, mesi, muu) või mitteloomsete esmatoodete (teravili, köögiviljad, muu) tootmise ja turustamisega, teeb selle kohta märke. Kui taotleja toodab esmatooide ainult enda tarbeks, siis ta märget ei tee. Esmatootmine on esmatoodete tootmine, pidamine või kasvatamine, kaasa arvatud saagikoristus, lõpsmine ja põllumajandusloomade kasvatamine enne tapmist. Taimsete esmatoodete tootmine on näiteks teravilja, puuvilja, köögivilja ja maitsetaimede kasvatamine ja sellega seonduvad tegevused (saagi koristamine, puhastamine, hoiustamine jne). Loomsete esmatoodete tootmine on nt munade tootmine ja kogumine tootja juures v.a munade pakkimine; mesindusega seonduvad tegevused, mida teostatakse mesiniku enda juures, nagu mee kogumine, vurrimine; lüpsiloomade lõpsmine ja piima hoiustamine piimafarmis; kalade kasvatamine vesiviljelusettevõtetes ning nende vedu töötlemisettevõttesse; toiduainete saamiseks kasvatatavate loomade pidamine põllumajandusettevõttes ning sellega seotud toimingud, kaasa arvatud lihloomade vedu turule, tapamajja või loomade vedu põllumajandusettevõtete vahel. Loomsete esmatoodete hulka kuuluvad muu hulgas näiteks munad, toorpiim, mesi, kalatooted, teod jms. Värske liha ei ole esmatooide, kuna see saadakse pärast tapmist. Turuleviimine on toidu või sööda valdamine müügi eesmärgil, kaasa arvatud müügiks pakkimine ja mis tahes muud liiki tasu eest või tasuta üleandmine ning müük, turustamine ja muud liiki üleandmine.

Määruse §-s 15⁴ nimetatakse taotluse osaks olevad dokumendid.

Lõike 1 kohaselt peab taotleja, kes taotleb ühtset pindalatoetust, kliima- ja keskkonnatoetust ning noore põllumajandustootja toetust põllumajandusmaa kohta, millel kasvatatakse kanepit,

esitama külvatud kanepiseemne müügipakendi originaaletiketid ajavahemikul 2. maist kuni 21. maini või komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 809/2014 artikli 13 lõikes 1 Eesti kohta sätestatud hiliseimaks tähtpäevaks ehk 15. juuniks.

Pärast 15. juunit ei võta PRIA vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 640/2014 artikli 13 lõikele 1 taotleja poolt esitatud taotlust menetlusse. Selle tähtaja sisse arvestatakse ka taotluste hilinenud esitamine, milleks on vastavalt komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 640/2014 artikli 13 lõike 1 kolmandale lõigule aega maksimaalselt 25 kalendripäeva. Kui taotluse esitamise lõpptähtpäev langeb riigipühale, laupäevale või pühapäevale, siis on eelnimetatud määruse artikli 12 kohaselt lõpptähtpäev järgneval esimesel tööpäeval. Sama põhimõtte on sätestatud tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 136 lõikes 8.

Lõige 2 sätestab, et kui ühtset pindalatoetust, rohestamise toetust ning noore põllumajandustootja toetust taotletakse põllu kohta, millel kasvatatakse lühikese raieringiga paju (*Salix*) madalmetsa ning mis asub kaitstaval loodusobjektil, esitab taotleja koos taotlusega PRIA e-teenuse keskkonnas looduskaitse seaduse § 14 lõigetes 2 ja 3 sätestatud kaitstava loodusobjekti valitseja nõusoleku. Valitseja (näiteks Keskkonnaamet või kohalik omavalitsus) poolt antav nõusolek peab olema elektroonilisel kujul ja üles laetav PRIA e-teenuse keskkonda.

Lõike 3 kohaselt esitab mittetulundusühing, kes taotleb noore põllumajandustootja toetust, oma liikmete nimekirja koos nende registri- või isikukoodidega ühtse pindalatoetuse taotluse esitamise aasta ja sellele eelnenud viie aasta kohta.

Määruse §-ga 15⁵ täiendatakse määrust sättega toetuse saaja andmete avalikustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013, 17. detsembri 2013, ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008, artiklite 111 ja 112 kohaselt ning nende töötlemisest liidu finantshuvide tagamise eesmärgil sama määruse artikli 113 kohaselt.

PRIA võib toetuse saajate andmeid avalikustada ning kasutada toetuse saaja andmeid vastavalt eelnimetatud alustele. Kohustuse toetuse saajaid nende andmete avalikustamisest teavitada sätestab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 artikkel 113, mille kohaselt teavitavad liikmesriigid toetuse saajaid sellest, et nende andmed avaldatakse sama määruse artikli 111 kohaselt ning et liidu finantshuvide tagamise eesmärgil võivad liidu ja liikmesriikide auditeerimis- ja uurimisorganid nende isikuandmeid töödelda.

Eelnõu § 1 punktiga 15 täpsustatakse § 16 lõike 6 sõnastust kanepiseemne müügipakendi originaaletiketi kohta.

Eelnõu § 1 punktidega 16 ja 17 muudetakse § 18 lõikeid 3 ja 4 seoses sellega, et ka põllumajandusliku tegevusega seotud tööjõukulude asjakohased andmed tuleb alates 2018. aastast esitada PRIA e-teenuse keskkonna kaudu. Taotleja, kelle ühtse pindalatoetuse summa on suurem kui 150 000 eurot, võib esitada andmed tööjõukulude kohta, täpsemalt eelmisel kalendriaastal ettevõtja juures põllumajandusliku tegevusega seotud töötaja nime, isikukoodi ja osaliselt põllumajandusliku tegevusega seotud töötaja puhul lisaks töötaja nimele ja isikukoodile ka kassapõhise raamatupidamise arvestuse alusel arvutatud eelmise kalendriaasta tööjõukulu. PRIA kontrollib esitatud andmete vastavust Maksu- ja Tolliameti ning Äriregistri andmetele.

Eelnõu § 1 punktiga 19 tunnistatakse kehtetuks määruse lisad 1, 2 ja 5, milleks on pindalatoetuste taotlus ja maksetaotlus, ökoalade loetelu ning põllumajandusliku tegevusega seotud tööjõukulude vorm. Kehtetuks tunnistamine on tingitud asjaolust, et alates 2018. aastast saab toetuse taotlust esitada ainult PRIA e-teenuse keskkonna kaudu ja sellega seoses nimetatakse määruhes ainult andmed, mida taotleja peab esitama ühtse pindalatoetuse, kliima- ja keskkonnatoetuse ning noore põllumajandustootja toetuse taotlemiseks PRIA e-teenuse keskkonna kaudu ning mis on vajalikud taotluste menetlemiseks.

Eelnõu § 1 punktiga 20 kehtestatakse lisa 6 uues sõnastuses. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 46 lõikele 7 ning Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 639/2014 artiklile 48 on Eestil võimalik rakendada nn metsasuse erisust alates 2015. aastast teatud kindlatel tingimustel. Sellest tulenevalt loetletakse lisas ühtsed geograafilised piirkonnad ja nende hulka kuuluvad kohalike omavalitsuste üksused (edaspidi *KOV üksused*). Lisas nimetatud KOV üksused moodustavad nn metsasuse erisusega hõlmatud ala, ehk ühtse geograafilise piirkonna, mille kohaldamiseks 2015. aastast kuni 2017. aastani esitati Euroopa Komisjonile vastavasisuline analüüs esmakordselt 01.08.2014. Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 639/2014 artikkel 48 sätestab, et komisjoni poolt heakskiidetud analüüs kehtib 3 aastat, pärast mida peab Eesti koostama ja esitama uue analüüsi, kui soovitakse jätkata erisuse kohaldamisega aastatel 2018–2020. Sama määruse kohaselt tuleb uus analüüs esitada ka siis, kui riigis muutub haldusterritoriaalne jaotus ja see avaldab mõju metsa ja põllumajandusmaa suhtarvule.

Alates käesoleva aasta 15. oktoobrist Eesti Vabariigi Valitsuse algatatud haldusterritoriaalse korralduse muudatus, mille käigus muutusid nii KOV üksuste piirid, pindala kui ka elanikkonna arv, mis tõi kaasa vajaduse uue metsasuse erisuse analüüsi koostamiseks ja uue homogeense piirkonna määratlemiseks. Uude metsasuse erisusega hõlmatud homogeensesse piirkonda kuulub 48 KOV üksust, millest 45 on vallad ja 3 linnad. Analüüsi aluseks olevad andmed on saadud Keskkonnaagentuurilt, Statistikaametilt, PRIA-lt ja Maa-ametilt. Lähtudes eeltoodust, on Eesti kasutanud homogeense piirkonna analüüsimiseks ja määratlemiseks järgmisi 2017. aasta andmeid:

- 1) maismaa kogupindala 4 346 700 hektarit;
- 2) metsamaa kogupindala 2 442 188 hektarit;
- 3) kasutuses oleva põllumajandusmaa kogupindala 992 799 hektarit.

Võttes aluseks eeltoodud maismaa ja metsamaa kogupindala, järeldub, et ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (edaspidi *FAO*) kohaselt on Eesti maismaa pindalast üle 56% kaetud metsaga. Kuna ajavahemikul 2015-2017 ei olnud FAO definitsiooni järgi võimalik LAU2 tasemel andmete puudumise tõttu metsamaa pindala arvestada, siis kasutati eelmises analüüsis Eesti metsa definitsioonile vastavaid metsaandmeid. Käesolevas analüüsis on tuginetud FAO metsamõiste määratlusele metsamaa pindala määramisel, kasutades Maa-ameti Eesti Topograafilist Andmekogu ehk ETAK kaardikihti. Seejuures ei hõlma maismaa kogupindala veekogusid. Vastavad metsaandmed, mida on antud analüüsis kasutatud, pärinevad Keskkonnaagentuurilt.

Homogeense piirkonna määratlemisel on lähtutud ja hinnatud metsaga kaetud ala ning metsa ja põllumajandusmaa vahelist suhtarvu LAU2 tasandil. Eesti mõistes võetakse aluseks kohalike omavalitsuste üksused, ehk nii vallad kui ka linnad. Lisaks LAU2 tasandile on homogeense piirkonna määratlemisel aluseks võetud eelkõige sarnaseid kliimaatilisi-, keskkondlikke- ja põllumajanduslikke tingimusi ning sarnaseid maaharimispraktikaid, mistõttu on erinevate maakondade piiresse jäävad vallad loetud üheks alaks, et määrata

vastavalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 artikli 46(7) teisele alalõigule üksainus selgelt ühendatud ja piiritletud geograafiline (homogeenne) piirkond.

Maismaa kogupindala arvutamisel on lähtutud uutest halduspiiridest, mis on kättesaadavad Maa-ameti kodulehel. Põllumajandusmaa pindala kindlaks määramisel on tuginetud Statistikaameti andmetele. LAU2 tasemel esitatud põllumajandusmaa pindala määramisel oli võimalik senini tugineda vaid 2010. aasta põllumajandusloenduse tulemustele, kuid seoses uue haldusreformiga, ei olnud neid andmeid võimalik enam sellisel kujul kasutada. Sellest tulenevalt koondas Statistikaamet kokku ja analüüsis uute halduspiiride järgi Eesti põllumajandusmaa pindala andmed, mis põhinevad PRIA toetuste taotlemise statistika andmetel ja uute omavalitsustepiiridega kaardikihil. Ühtlasi on ka „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” (edaspidi *arengukava*) kohaselt kogu Eesti biofüüsikaliste kriteeriumite põhjal määratletud looduslikust eripärast tingitud piirangutega alana.

Aastateks 2018–2020 on Eesti territooriumil määratletud üks homogeenne piirkond, mille hulka kuuluvad Eesti piiriäärsed alad, Vahe-Eesti ja Lääne-Eesti, sealhulgas saarte homogeenne piirkond, mille territooriumist 59,28% on kaetud metsaga ning metsa- ja põllumajandusmaa suhtarv on 3,03. Selle piirkonna määratlemise aluseks olev analüüs edastati ISAMM teavituste süsteemi kaudu 2017. aasta novembris heakskiidu saamiseks Euroopa Komisjonile. Enne komisjoni heakskiidu saamist ei saa lisas 6 nimetatud KOV üksustest moodustatud metsasuse erisusega hõlmatud homogeenne piirkonna määratlust käsitleda lõplikuna.

Eelnõu §-dega 2–5 muudetakse maaeluministri 20. aprilli 2015. a määrust nr 33 „Puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetus”; 5. jaanuari 2017. a määrust nr 3 „Piimalehma kasvatamise otsetoetus”; 16. veebruari 2017. a määrust nr 17 „Loomakasvatuse üleminekutoetus” ja 17. aprilli 2017. a määrust nr 33 „Põllumajanduskultuuri ja heinaseemne üleminekutoetus”.

PRIA e-teenuse kaudu andmete esitamisega seotud muudatused

Alates 2018. aastast tuleb kõik otsetoetuste ja üleminekutoetuste taotlused esitada PRIA e-teenuse keskkonna kaudu. ELÜPS § 7 lõike 2 kohaselt võib valdkonna eest vastutav minister määrusega kehtestada taotluse või maksetaotluse esitamise üksnes elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna või muu e-teenuse keskkonna kaudu. Kuna 2018. aastast ei kehtestata taotlusvormi määrusega, vaid nimetatakse andmed, mida taotleja peab toetuse taotlemiseks esitama, sisaldavad ka kõik selle määruste muutmise eelnõuga muudetavad neli eelnimetatud määrust edaspidi viiteid 17. aprilli 2015. a määruses nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus” loetletud asjakohaste andmetele (eelnõu § 2 punkti 1, § 4 punkti 1 ning §-de 3 ja 5 muudatused).

Nimetatud andmeteks on andmed taotleja kohta (haldusmenetluse seaduse § 14 lõike 3 punktides 1–4 nimetatud andmeid ja taotleja registri- või isikukood. Haldusmenetluse seaduse § 14 reguleerib taotlustega seonduvat. Sama paragrahvi lõike 3 punktide 1–4 kohaselt peab kirjalik taotlus sisaldama esitaja nime, taotluse selgelt sõnastatud sisu ja taotluse esitamise kuupäeva ning haldusakti või muu dokumendi kättetoimetamise soovitatavat viisi ning selleks vajalikke kontaktandmeid) ning andmeid põllumajandusmaa kohta (kõigi oma põldude kohta, mida taotlejal on õigus kasutada, põllumassiivi- või katastrinumber number, põllu number, põllu piirid ning põllu pindala, maakasutuse tüüp, põllumajandusmaa kasutusõigus ning

kasvatatavad põllumajanduskultuurid vastavalt põllumajanduskultuuridele loetelule jm andmed).

Lisaks eelnimetatud andmetele esitab taotleja muud asjakohased andmed, mis loetletakse iga toetuse määrukses vastavalt sellele, milliseid andmeid on asjakohase toetuse taotluse menetlemiseks vaja. Ka nende andmete puhul ei küsita taotlejatelt täiendavaid ega uusi andmeid, varasemalt taotlusvormil nimetatud andmed loetletakse nüüd määrustes.

Eelnõu § 2-ga muudetakse maaeluministri 20. aprilli 2015. a määrust nr 3 „Puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetus”.

Eelnõu § 2 punktiga 1 muudetakse paragrahvi 5, mis reguleerib puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetuse taotlemist.

Lõike 1 kohaselt esitab taotleja asjakohased maaeluministri 17. aprilli 2015. a määruses nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus” nimetatud andmed. Lisaks esitab taotleja iga põllu kohta, mille kohta ta soovib puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetust taotleda, märke selle kohta, et ta taotleb puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetust. Samuti tuleb märkida põllul kasvatatava lisas nimetatud põllumajanduskultuuri nimetus. Põllul kasvatatavad põllumajanduskultuurid tuleb märkida kindlasti lisas toodud nimekirja järgi, kuna selle toetuse raames on toetusõiguslikud vaid määruse lisas nimetatud põllumajanduskultuurid.

Lõike 2 kohaselt peab taotleja, kes ei taotle ühtegi teist otsetoetust ega põllumajanduskultuuri või heinaseemne täiendava otsetoetuse toetusõiguse alusel üleminekutoetust ega ka ühtegi maaelu arengukava alusel antavat toetust, lisaks eelnimetatud andmetele esitama andmed nõuetele vastavuse ning kogu tema põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaa kohta.

Kõik vajalikud andmed ja dokumendid tuleb esitada pindalatoetuste taotlemise perioodil ehk ajavahemikul 2. maist kuni 21. maini. Kui puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetuse taotleja taotleb kas või üht selles lõikes nimetatud toetust, ei pea ta lõikes 2 nimetatud andmeid mitu korda esitama, kuna eelnimetatud toetuste taotlemise korral on ta kohustatud need igal juhul esitama.

Lõike 3 kohaselt esitab taotleja ühise taotluse kõikide pindalatoetuste ning „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” alusel antavate loomade pidamisega ja loomade heaolu soodustamisega seotud toetuste kohta samal ajal. See tähendab, et taotleja ei esita iga toetuse kohta eraldi andmeid, vaid saab nimetatud toetusi taotleda korraga, märkides e-teenuse keskkonnas, millist toetust ta taotleb ja täites asjakohase toetusega seotud andmeväljad.

Eelnõu § 2 punktidega 2 ja 3 muudetakse § 6 ja täiendatakse seda lõikega 3, milles sätestatakse põllumajandusliku majapidamise ülevõtmise korral teatise esitamise kohustus.

Eelnõu § 2 punktiga 4 täiendatakse määrust paragrahvi 12¹ toetuse saaja andmete avalikustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 artiklite 111 ja 112 kohaselt ning nende töötlemisest liidu finantshuvide tagamise eesmärgil sama määruse artikli 113 kohaselt. PRIA võib toetuse saajate andmeid avalikustada ning kasutada toetuse saaja andmeid vastavalt toodud alustele. Kohustuse toetuse saajaid nende andmete avalikustamisest teavitada sätestab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr

1306/2013 artikkel 113, mille kohaselt teavitavad liikmesriigid toetuse saajaid sellest, et nende andmed avaldatakse sama määruse artikli 111 kohaselt ning et liidu finantshuvide tagamise eesmärgil võivad liidu ja liikmesriikide auditeerimis- ja uurimisorganid nende isikuandmeid töödelda.

Eelnõu § 2 punktiga 5 kehtestatakse määruse lisa uues sõnastuses ning muudatusega täpsustatakse söögipeedi, sibula, hapu kirsipuu ja murelipuu nimetusi. Uues sõnastuses on täpsustatud nimetusteks punapeet (söögipeet), harilik sibul ning hapukirsipuu (*Prunus cerasus* L.), sealhulgas murelipuu (*Prunus cerasus* L. var. *austera* L) ja magus kirsipuu (*Prunus avium* L.). Tegemist ei ole sisuliste muudatustega, vaid põllumajanduskultuuride nimede täpsustamisega selguse huvides.

Eelnõu § 3-ga muudetakse maaeluministri 5. jaanuari 2017. a määrust nr 3 “Piimalehma kasvatamise otsetoetus”.

Eelnõu § 3 punktiga 1 muudetakse paragrahvi 6, mis reguleerib piimalehma kasvatamise otsetoetuse taotlemist.

Lõike 1 kohaselt esitab taotleja asjakohased maaeluministri 17. aprilli 2015. a määruses nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus” nimetatud andmed. Lisaks esitab taotleja nende piimalehmade arvu, kelle kohta ta toetust taotleb ning keda ta põllumajandusloomade registri andmete kohaselt taotluse esitamise kalendriaasta 2. märtsi seisuga kasvatab.

Lõike 2 kohaselt peab taotleja, kes ei taotle ühtegi teist otsetoetust ega põllumajanduskultuuri või heinaseemne täiendava otsetoetuse toetusõiguse alusel üleminekutoetust ega ka ühtegi maaelu arengukava alusel antavat toetust, lisaks eelnimetatud andmetele esitama andmed nõuetele vastavuse ning kogu tema põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaa kohta.

Kõik vajalikud andmed ja dokumendid tuleb esitada pindalatoetuste taotlemise perioodil ehk ajavahemikul 2. maist kuni 21. maini. Kui piimalehma kasvatamise otsetoetuse taotleja taotleb kas või üht selles lõikes nimetatud toetust, ei pea ta lõikes 2 nimetatud andmeid mitu korda esitama, kuna eelnimetatud toetuste taotlemise korral on ta kohustatud need igal juhul esitama.

Eelnõu § 3 punktidega 2 ja 3 muudetakse § 7 ja täiendatakse seda lõikega 3, milles sätestatakse põllumajandusliku majapidamise ülevõtmise korral teatise esitamise kohustus.

Eelnõu §-ga 4 muudetakse maaeluministri 16. veebruari 2017. a määrust nr 17 „Loomakasvatuse üleminekutoetus”.

Eelnõu § 4 punktidega 1 ja 2 muudetakse § 3 ja täiendatakse seda lõikega 3, milles sätestatakse põllumajandusliku majapidamise ülevõtmise korral teatise esitamise kohustus.

Eelnõu § 4 punktiga 3 muudetakse § 9 lõiget 1 ja nähakse ette, et taotleja esitab asjakohased maaeluministri 17. aprilli 2015. a määruses nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus” nimetatud andmed.

Eelnõu § 4 punktiga 4 muudetakse § 9 lõiget ja nähakse ette, et piima, veise ja ute üleminekutoetuse taotleja, kes on omandanud toetusõiguse ELÜPS-i § 27 kohaselt, esitab koos taotlusega PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu maaeluministri 14. detsembri 2017. a määruse nr 86 „Täiendava otsetoetuse toetusõiguse üleandmisest teavitamine“ nimetatud teate või dokumendi. Kuni 2017. aastani oli võimalik esitada toetusõiguse üleandmise teade paberil, kuid edaspidi tuleb see teade ja ka vajalikud pärimist tõendavad dokumendid esitada PRIA e-teenuse keskkonnas.

Eelnõu § 4 punktiga 5 tunnistatakse kehtetuks paragrahvi 9 lõige 6, kuna edaspidi esitatakse taotlus kõigi vajalike andmetega elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu, mistõttu paberil esitatava taotluse vormi avalikustamine PRIA veebilehel ei ole enam asjakohane.

Eelnõu §-ga 5 muudetakse maaeluministri 17. aprilli 2017. a määruse nr 33 „Põllumajanduskultuuri ja heinaseemne üleminekutoetus“.

Eelnõu § 5 punktidega 1 ja 2 muudetakse § 3 ja täiendatakse seda lõikega 3, milles sätestatakse põllumajandusliku majapidamise ülevõtmise korral teatise esitamise kohustus.

Eelnõu § 5 punktiga 3 muudetakse paragrahvi 7, mis reguleerib põllumajanduskultuuri ja heinaseemne üleminekutoetuse taotlemist.

Lõike 1 kohaselt esitab taotleja elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu esitatavas taotluses andmed selle kohta, kas taotleb toetust põllumajanduskultuuri täiendava otsetoetuse toetusõiguse või heinaseemne täiendava otsetoetuse toetusõiguse alusel ning lisaks asjakohased maaeluministri 17. aprilli 2015. a määruses nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus“ nimetatud andmed.

Lõike 2 kohaselt esitab taotleja ühise taotluse kõikide pindalatoetuste, põllumajanduskultuuri üleminekutoetuse ja heinaseemne üleminekutoetuse ning „Eesti maaelu arengukava 2014–2020“ alusel antavate loomade pidamisega ja loomade heaolu soodustamisega seotud toetuste kohta samal ajal. See tähendab, et taotleja ei esita iga toetuse kohta eraldi andmeid, vaid saab nimetatud toetusi taotleda korraga, märkides e-teenuse keskkonnas, millist toetust ta taotleb ja täites asjakohase toetusega seotud andmeväljad.

Lõikes 3 nähakse ette, et põllumajanduskultuuri üleminekutoetuse ja heinaseemne üleminekutoetuse taotleja, kes on omandanud toetusõiguse ELÜPS-i § 27 kohaselt, esitab koos taotlusega PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu maaeluministri 14. detsembri 2017. a määruse nr 86 „Täiendava otsetoetuse toetusõiguse üleandmisest teavitamine“ nimetatud teate või dokumendi. Kuni 2017. aastani oli võimalik esitada toetusõiguse üleandmise teade paberil, kuid edaspidi tuleb see teade ja ka vajalikud pärimist tõendavad dokumendid esitada PRIA e-teenuse keskkonnas.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega. Eelnõu ettevalmistamisel on lähtutud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 1306/2013, ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/200, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (EÜT L 347, 20.12.2013, lk 549-607);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608–670); komisjoni delegeeritud määrusest (EL) nr 639/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad, ning muudetakse kõnealuse määruse X lisa (ELT L 181, 20.06.2014, lk 1–47); komisjoni delegeeritud määrusest (EL) nr 640/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemidega seotud halduskaristuste osas (ELT L 181, 20.06.2014, lk 48–73); komisjoni rakendusmäärusest (EL) nr 809/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega (ELT L 227, 31.07.2014, lk 69–124); komisjoni delegeeritud määrusest (EL) 2017/1155, 15. veebruar 2017, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) nr 639/2014 seoses kanepi kasvatamisega seotud kontrollimeetmetega, teatavate keskkonnasäästlikumaks muutmise toetuse sätetega, toetustega juriidilise isiku üle kontrolli omavatele noortele põllumajandustootjatele, vabatahtliku tootmiskohustusega seotud toetuse summa arvutamise ühiku kohta, toetusõiguste osadega ja teatavate teavituskohustustega, mis on seotud ühtse pindalatoetuse kava ja tootmiskohustusega seotud vabatahtliku toetusega, ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1307/2013 X lisa (ET L 167, 30.06.2017, lk 1-15).

4. Määruse mõjud

Ühtse pindalatoetuse taotleja jaoks muudetakse põllumajandusmaa hooldamise hiliseimat tähtpäeva 10. augustilt 20. augustile, millega antakse taotlejale senisest rohkem aega põllumajandusmaa hooldamise nõude täitmiseks ja põllumajandusmaal esmakordselt vegetatsiooniperioodi jooksul põllumajandusliku tegevuse läbiviimiseks. Rohumaal, sealhulgas sööti jäetud maa ja tootmiseks mittekasutatava viljapuuaiaga kohta taotles 2016. aastal toetust ligikaudu 9000 taotlejat, mistõttu avaldab hooldamise tähtaja pikendamine taotlejatele otsetoetuste nõuete täitmise seisukohast arvestatavat mõju.

Rohumaal tootmistegevuse kontrollimise tähtpäeva (1. september) määramine ei tohiks taotlejale, kes kasutab rohumaad põllumajanduslikuks tootmiseks, avaldada märkimisväärset mõju, kuna agrotehnilistest võtetest tulenevalt on rohumaad üldjuhul 1. septembriks vähemalt kord vegetatsiooniperioodi jooksul rohusööda saamise eesmärgil kasutatud rohusööda tootmiseks või loomade karjatamiseks. Erandjuhul võib tulenevalt tootmistegevuse iseärasusest või erandlikest ilmastikutingimustest kasutada rohumaad esmakordselt tootmistegevuseks pärast 1. septembrit, kuid sel juhul on tegemist pigem erandiga, millest tulenevalt on selline tegevus põhjendatud ja tegemist ei ole põllumajandusmaa toetusõiguslikkuse nõude rikkumisega. PRIA-le tähendab 1. septembri kontrollimise tähtpäeva rakendamine kontrollide läbiviimisel administratiivset lihtsustamist.

Taimekaitsevahendite piirang kliima- ja keskkonnatoetuse raames lämmastikku siduva põllumajanduskultuuri kasvatamise korral ökoalana määratletud põllumaal puudutab

ligikaudu 1300 põllumajandustootjat, kelle kasutuses olev põllumaa on üle 48 000 hektari. Võimalus kasvatada põld-sojauba ökoalade tava järgimiseks aitab ETKI teadlaste poolt Eesti tingimustes kasvatatava sordi „Laulema“ aretamise kõrval kaasa soja kasvatamisele Eestis. Lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride kasvatamisel segus teiste põllumajanduskultuuridega annab hinnanguliselt 1300 taotlejale võimaluse senisest enam kasutada erinevaid külvisegusid ökoalana määratletud põllumaal lämmastikku siduvate kultuuride kasvatamise nõude täitmiseks.

Nn metsasuse erisuse rakendamiseks moodustatud uus ühtne geograafiline piirkond puudutab hinnanguliselt ligikaudu 10 500 ühtse pindalatoetuse taotlejat, kelle põllumajandusmaa kogupindala on ca 600 000 hektarit. Võrreldes perioodiga 2015–2017, mil rakendati samuti metsasuse erisust, on metsaga kaetud maa pindala Eestis (FAO määratluse kohaselt) kasvanud ja nii on suurenenud ka perioodiks 2018–2020 metsasuse erisusega hõlmatud ühtse geograafilise piirkonna pindala. See tähendab, et kui saadakse vastavasisuline Euroopa Komisjoni heakskiit, siis rakendub olemasolevale 7400 ÜPT taotlejale 384 000 ha suuruse põllumajandusmaaga lisaks üle 3000 ÜPT taotlejale 244 000 ha suuruse põllumajandusmaaga vabastus ökoloogilise kasutuseesmärgiga alade nõude täitmisest. Uues analüüsis on kaasatud eelnevatele KOV üksustele juurde uusi KOV-e nagu Viimsi vald, Jõelähtme vald, Kose ja Kiili vald jne. Kõik need vallad, mis olid ka eelmisel perioodil ökoalade nõudest vabastatud tänu metsasuse erisuse rakendamisele, on ka praegu arvatud uue piirkonna hulka, va Piirisaare, mis liitus erisusega mittehõlmatud Tartu vallaga ning PRIA andmetel ei olnud 2017. aastal seal ühtegi ÜPT taotlejat.

Määruste muutmise määruse olulisem mõju avaldub otsetoetuste ja üleminekutoetuste taotlemise korrale, mille kohaselt alates 2018. aastast tuleb kõik taotlused esitada PRIA e-teenuse keskkonna kaudu. 2017. aastal esitas pindalatoetuse taotluse läbi PRIA e-teenuse keskkonna 92% taotlejatest ja nende taotletud pind moodustas kokku 99% kogu taotletud pinnast. PRIA e-teenuse keskkonnas taotluse esitamine toob kasu eelkõige taotlejale endale, kuna süsteemi on sisse ehitatud mitmed riskikontrollid ja abiinfod, mis võimaldavad taotlejal esitada korrektne taotlus, saada teavet taotlusel esinevatest puudustest ning seetõttu vältida toetuste vähendusi hilisemas menetlusetapis. Samuti aitab see kokku hoida administreerimiskulusid, kuna ei ole vaja paralleelselt tegeleda kahe erineva protsessi käiguhoidmisega (taotluse esitamine paberil ja PRIA e-teenuse keskkonna kaudu) ning taotluste vastuvõtmise protsessis vabaneb PRIA tööaeg eelkõige paberil esitatud taotluste andmete sisestamise vajaduse kadumisega ja sellest vabanev ressurss on kavandatud ära kasutada teiste toetuste tõhusamaks menetlemiseks (alates 2018. aastast rakenduva veekaitse meetme kontrolliga seotud tegevused, Leader taotluste menetlus). Lisaks on arvestatud, et PRIA-s väheneb 2018. aastal taotluste vastuvõtmisele kuluv tööaeg ning selle võrra on jäetud piirkondlikes büroodes ametikohti täitmata või on taotluste vastuvõtjate ametikohti ümber kujundanud inspektorite ametikohtadeks.

PRIA e-teenuse keskkonnas taotluste esitamiseks on loodud taotlejale igakülgne tugiteenus. Juhul kui taotleja, kes on vähese või puuduliku PRIA e-teenuse keskkonna kasutamise kogemusega, tuleb PRIA bürosse sooviga esitada taotlus, siis vastavalt taotleja soovile juhendavad PRIA spetsialistid büroos olevas kliendarvutis taotlejat taotluse esitamisel või suunavad juhendamisteenuse saamiseks konsulentide poole.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamiseks ei kaasne lisakulutusi riigieelarve vahenditest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõust tulenevaid kliima- ja keskkonnatoetuse muudatusi on tutvustatud põllumajandustootjate esindusorganisatsioonide esindajatele Maaeluministeriumis aset leidnud Põllumajanduse ja Maaelu Arengu Nõukogu (PMAN) 2017. aasta 30. oktoobri istungil. Eelnõu koostamise käigus on küsitud PRIA ning põllumajandustootjate esindusorganisatsioonide arvamusi ja ettepanekuid. Eesti Põllumajandus- ja Kaubanduskoja ettepanekul lisati põld-sojauka lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride hulka, mida on taotlejal alates 2018. aastast võimalik kasvatada selleks, et täita ökoalade määratlemise tava järgimiseks kohustus määratleda vähemalt 5% põllumajandusliku majapidamise põllumaast ökoalana.

Samuti on saadud Eesti Maaülikooli ja Eesti Taimikasvatuse Instituudi spetsialistide eksperdiarvamus põld-sojauka sobivuse kohta, millele tuginedes on see põllumajanduskultuur lisatud nende lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride hulka, mida võib kasvatada ökoalade tava järgimise nõude täitmiseks. Need teadusasutused on hinnanud ka rohumaa tootmiseks kasutamise alustamise optimaalset tähtpäeva Eestis ja esitanud vastavasisulised eksperdiarvamused, millega on arvestatud eelnõu koostamisel.

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile, Keskkonnaministeriumile ja Rahandusministeriumile. Ükski eelnimetatud ministerium ei kandnud ettenähtud tähtaja jooksul eelnõude infosüsteemi EIS kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendatult mittenoustumise kohta ega taotlenud ka tähtaja pikendamist. Seega on eelnõu Vabariigi Valitsuse reglemendi § 7 lõike 4 kohaselt loetud nimetatud ministeriumite poolt kooskõlastatuks.

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti

Kantsler